

Kompetenceplan for kunstbetragtning

Indledning

Rudolf Steiner skolen er tolvårig med en otteårig grundskole og en fireårig overskole/overbygning. Denne kompetenceplan relaterer sig til overskolen/overbygningen i faget kunstbetragtning dækkende for undervisningen fra 9. til 12. klassetrin. På Steiner-skolerne tilrettelægges undervisningen, så et fags progression og sammenhæng er tilpasset den unges alder. Således danner den almene udvikling af det unge menneske grundlag for de faglige temaer, der undervises i for hver årgang. Læs mere i "Introduktion til Rudolf Steiner-skolens læreplan".

Ved godkendelsen af den toårige Steiner-hf for skolernes 11. og 12. klassetrin skal hf-læreplanefølges. Da faget kunstbetragtning sammen med håndværksfagene dækker hf-fagene Billedkunst C og Design og arkitektur C og B (stx), følges hf-læreplanerne for disse fag sammen med kompetenceplanerne for Kunstbetragtning og Håndværk og billedkunst på skoler, hvor hf-fagene udbydes. Denne kompetenceplan har overvejende fokus på den teoretiske, øvende del af fagene, hvor kompetenceplanen for Håndværk og billedkunst har fokus på den mere praktisk-øvende del af fagene.

Link til læreplaner for hf: <https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/hf-laereplaner-2017>

I de kunsthåndværksfag og billedkunstneriske fag, som beskrives i kompetenceplanen Håndværk, lægges hovedvægten på det øvende. I faget kunstbetragtning, praktiseres en iagttagende, analyserende og fortolkende arbejdsmåde med vægt på metodisk disciplin. Genstandsområderne er især maleri, skulptur og arkitektur og desuden design og kunsthåndværk. Det pædagogiske mål med dette forløb er at bygge videre på det omfattende kunstneriske erfaringsmateriale, som eleverne i steinerskolerne har tilegnet sig i skoleforløbet og at bringe det ind i et videnskabeligt, analytisk felt, for derved at bygge bro mellem de to hovedområder kunst og videnskab

Formål og perspektiv

Formålet med faget Kunstbetragtning er, at eleven gennem iagttagelse og erkendelse danner sig en forståelse og et overblik over de visuelle og rumlige fænomener i hverdagen, der er med til at danne vores forståelse og opfattelse af verden.

Dette især indenfor billedkunst, skulptur, arkitektur, kunsthåndværk og design. Kompetencen opøves gennem relevante æstetiske arbejdsprocesser, praktiske såvel som analytiske / teoretiske.

Kompetencerne opøves gennem betragtning og undersøgelse af det æstetiske felt indenfor arkitektur, billedkunst, kunsthåndværk og design. Til grund for faget ligger studie af reproduktioner, museumsbesøg og byvandring i Danmark og desuden forskellige steder i Europa - typisk Italien, Tyskland og Schweiz. Undervisningen sker gennem samtaler in situ, mundtlige

oplæg fra elever og lærere, læsning af relevante tekster og aflevering af skriftlige rapporter fra eleverne.

Undervisningen giver mulighed for, at eleven indenfor billedkunst, arkitektur, kunsthåndværk og design kan:

- have forståelse for "Det Skønne"s begreb og udvikling, samt at æstetikken følger egne love og dermed kan føre til egne erkendelser
- udvikle egen bevidst æstetiske sans og erkendelsesmulighed
- forstå forskellige kunstneriske udtryk som kulturelle eller konceptuelle manifesteringer
- opleve kunst- og arkitekturhistorien som udtryk for social påvirkning og indgriben i det omgivende rum og i forhold til samfundet generelt set
- udvikle en egen relation til kunst
- beskrive og forstå kunstneres, arkitekters og designeres særegne udtryksform i relation til deres samtid
- udvikle forståelse for sammenhængen mellem samfundsmæssige og idehistoriske forandringer i kunsten og arkitekturens udvikling
- sammenholde kunstfrembringelser fra forskellige kunstarter inden for samme epoke
- udvikle sig socialt ved hjælp af deltagelse i forskellige kunstneriske udtryksformer

Kompetencemål

Kunst- og kulturhistorie

Undervisningen giver mulighed for at kunne opnå kompetence i:

- forklare forskellen mellem personlig kunstoplevelse og analytisk tilgang
- vise, reflektere og opstille analyser over grundlæggende sammenhæng i det historiske materiale om arkitekturens, billedkunstens og design / kunsthåndværkets udvikling i de forskellige perioder fra oldtiden frem til vor tid
- blive fortrolig med et udvalg af centrale kunstnere, designere og arkitekter, deres værker og biografier
- relatere til de vigtigste faglige begreber og termer
- redegøre for forskellige æstetiske kvaliteter og tekniske og materialemæssige egenskaber
- bidrage med selvstændige betragtninger i forhold til fagstoffet, både mundtligt og skriftligt
- vise en grundlæggende evne til stilbestemmelse og skelne mellem forskellige arkitektur-, design- og billedkunstneriske genrer
- deltage i faglige samtaler og begrunde sine synspunkter
- opleve og begribe bygningers rumskabende og sociale virkning
- analysere et selvvalgt billedmateriale ud fra forskellige forskningsbaserede metoder i forhold til analysens fokus
- samle analytiske resultater i en sammenhængende tolkende og perspektiverende konklusion
- kommunikere om og ved hjælp af visuelle udtryk.
- fornemme spændingsforhold i kontrasten mellem det nyskabende og det gældende ideal

- give iagttagelser af et præcist sprogligt udtryk i den kunstvidenskabelige terminologi.

Emneområder

Fagets primære genstandsfelt er billedkunst, arkitektur og kunsthåndværk / design. Faget inddrager fænomener fra hele det visuelle felt.

Billedkunst, arkitektur, kunsthåndværk og design tjener forskellige formål i forskellige historiske og kulturelle sammenhænge. I dag undersøger, udfordrer og forandrer billedkunst, arkitektur, kunsthåndværk / design vores syn på verden gennem sansning og erkendelse.

I faget kunstbetragtning, undersøges visuelle udtryk som værende afhængige af tid, kultur og individ. Endvidere undersøges forskellige opfattelser af, hvordan kunst og arkitektur udformes, analyseres og fortolkes.

Kernestoffet er

- teoretisk arbejde med billeder på flader, skulpturer og installationer samt arkitektur med vægt på disse mediers udtryks- og meningsbærende muligheder
- udvalgte værker og tekster herom med følgende spredning og fordeling: Værker fra 450 e. Kr. til værker indenfor de seneste 5 år.
- teoretisk arbejde med følgende tre typer faglige problemstillinger: formalanalytiske, betydningsanalytiske og historisk / socialanalytiske
- teoretisk arbejde med flere forskellige gengivelsesstrategier, strategiernes metoder, samt undersøgelse af hvilke overvejelser der kan ligge til grund for disse metoder

Kunstiagttagelse (Arbejdsformer)

Øvelser i fordybet iagttagelse og aflæsning af forskellige kunstværkers, bygningers og kunsthåndværks struktur, virkemidler, referencer og kompositionsstrukturer samt indlevelse i forskellige kvaliteter og træning i indre bevægelighed i beskæftigelsen med kunst.

Øvelser i at sætte ord og betegnelser på det iagttagne og at kunne beskrive det iagttagne før en eventuel bedømmelse.

Øvelserne foregår delvis med hjælp fra reproduktioner, delvis in situ foran verdenshistoriske mesterværker, museumsbesøg og byvandring i Danmark, Italien, Tyskland og Schweiz (kunst- og arkitekturrejsen i 12.klasse/2.hf).

(Undervisningen sker gennem samtaler, mundtlige oplæg fra elever og lærere, læsning af relevante tekster og aflevering af skriftlige rapporter fra eleverne (periodehæfter))

Praktiske øvelser

I tilknytning hertil, øver eleverne selv gengivelse af udvalgte kunstværker, arkitektur eller design i billede /tegning og ord ligesom skabelse af nye værker inden for bestemte stilperioder og genrer opøves.

Øvelserne foregår delvis med hjælp fra reproduktioner, delvis in situ foran verdenshistoriske mesterværker.

Evaluering

Elevernes arbejdsindsats og udvikling evalueres løbende af læreren såvel under studieforløbene efterfølgende, i form af mundtlige og skriftlige kommentarer. I arkitekturperioderne afleveres afslutningsvis en mappe med tekst og tegninger som evalueres. Der lægges vægt på en progression i elevens evne til at analysere og fortolke kunstværker, og dette sker ved mundtlige og skriftlige fremlæggelser, især under 12. classes kunstrejse.

Evalueringerne fremlægges for eleverne ved de to årlige elevkonsultationer og i vidnesbyrdet i slutningen af 10. og 12. klasse. Her beskrives elevens kompetencer og faglige progression.

Evalueringerne baserer sig på lærerens iagttagelser af arbejdsevne, koncentration og faglige samt sociale udvikling.